

Instrumenty finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w 2022 r.

16.11.2023 r.
 5,5%

Wzrost wartości instrumentów finansowych w aktywach w 2022 r.

W badaniu wzięło udział 2 415 podmiotów. Instrumenty finansowe w aktywach wykazało 2 300 przedsiębiorstw na kwotę 751,0 mld zł. W pasywach instrumenty finansowe wykazały 2 183 przedsiębiorstwa na kwotę 797,0 mld zł. Instrumenty pochodne w aktywach i pasywach zostały wykazane odpowiednio przez 416 i 314 podmiotów, a wartość tych instrumentów wyniosła 30,2 mld zł i 40,1 mld zł.

Wartość depozytów i lokat badanych przedsiębiorstw wyniosła 146,1 mld zł i stanowiła 19,5% wartości instrumentów finansowych wykazanych w aktywach

Tablica 1. Instrumenty finansowe oraz pochodne według statusu organizacyjnego przedsiębiorstw

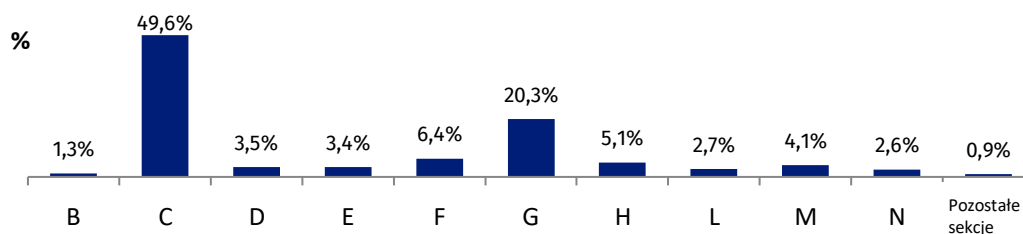
WYSZCZEGÓLNIENIE	Przedsiębiorstwa działające samodzielnie	Jednostki dominujące w grupach kapitałowych	Jednostki zależne w grupach kapitałowych	Jednostki dominujące i zależne w grupach kapitałowych
	w mln zł			
Instrumenty finansowe - aktywa	43 667,3	376 242,0	13 2749,2	198 355,1
Instrumenty finansowe - pasywa	68 637,9	304 610,4	161 888,4	261 840,0
Instrumenty pochodne - aktywa	332,7	9 187,5	16 041,4	4 635,7
Instrumenty pochodne - pasywa	458,2	20 271,4	17 511,6	1 866,6

Podstawowe informacje na temat badanych przedsiębiorstw

W niniejszej informacji przedstawiono wyniki badania przedsiębiorstw niefinansowych, które w 2022 r. wykazały w bilansach instrumenty finansowe. Wśród badanych przedsiębiorstw zdecydowaną większość, czyli 90,6%, stanowiły podmioty należące do sektora prywatnego. Udział przedsiębiorstw należących do sektora publicznego wyniósł 9,4%.

W badaniu uczestniczyło 2 415 podmiotów, w tym 2 188 to jednostki z sektora prywatnego

Wykres 1. Badane przedsiębiorstwa niefinansowe według sekcji PKD¹

Badane podmioty niefinansowe działające w sekcjach PKD 2007: B – Górnictwo i wydobywanie, C – Przetwórstwo przemysłowe, D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, E – Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja, F – Budownictwo, G – Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli, H – Transport i gospodarka magazynowa, L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, oraz pozostałe sekcje.

¹ Do badania wytypowano 2 559 przedsiębiorstw. Wybrane zostały podmioty o liczbie pracujących 50 osób i więcej, które przynajmniej w jednym z kwartałów 2022 r. w sprawozdaniu „RF-01 Kwartałne statystyczne sprawozdanie o aktywach i pasywach finansowych” wykazały obecność wybranych instrumentów finansowych (instrumenty pochodne, dłużne papiery wartościowe, udziały w funduszach wspólnego inwestowania, udziałowe instrumenty kapitałowe). Uwzględniono również podmioty, które uczestniczyły w poprzedniej edycji badania i wykazały wtedy badane instrumenty finansowe.

Tablica 2. Badane przedsiębiorstwa niefinansowe według formy prawnej oraz sektora własności

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Przedsiębiorstwa działające samodzielnie	Jednostki dominujące w grupach kapitałowych	Jednostki zależne w grupach kapitałowych	Jednostki dominujące i zależne w grupach kapitałowych
Sektor publiczny	227	114	47	34	32
Sektor prywatny	2 188	792	339	704	353
Spółki akcyjne	734	168	239	150	177
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	1 463	565	139	563	196
Spółki jawne	57	52	2	2	1
Spółki komandytowe	97	62	4	20	11
Spółki komandytowo-akcyjne	10	7	1	2	-
Spółdzielnie	47	47	-	-	-
Pozostałe	7	5	1	1	-

Tablica 3. Charakterystyka badanych przedsiębiorstw niefinansowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Przedsiębiorstwa działające samodzielnie	Jednostki dominujące w grupach kapitałowych	Jednostki zależne w grupach kapitałowych	Jednostki dominujące i zależne w grupach kapitałowych
Liczba przedsiębiorstw ogółem	2 415	906	386	738	385
Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących <=249	1 263	643	160	319	141
Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących >249	1 152	263	226	419	244
Liczba przedsiębiorstw notowanych na rynku regulowanym	169	15	102	18	34
Zatrudnienie w tys. osób	1 968,1	279,0	704,0	504,8	480,3

Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 249 osób stanowiły 47,7% ogółu badanych podmiotów

Instrumenty finansowe, w tym instrumenty pochodne badanych przedsiębiorstw²

a. Instrumenty finansowe

W aktywach instrumenty finansowe wykazało 2 300 przedsiębiorstw, wartość tych instrumentów wyniosła 751,0 mld zł, a w pasywach 2 183 podmioty wykazały instrumenty finansowe o wartości 797,0 mld zł.

² Prezentowane dane dotyczą osobno traktowanych jednostek gospodarczych.

Tablica 4. Wartość instrumentów finansowych według statusu organizacyjnego przedsiębiorstw

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przedsiębiorstw	Wartość
		w mln zł
Instrumenty finansowe – aktywa ogółem, z tego:	2 300	751 013,6
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	839	43 667,3
jednostki dominujące w grupach kapitałowych	379	376 242,0
jednostki zależne w grupach kapitałowych	700	132 749,2
jednostki dominujące i zależne w grupach kapitałowych	382	198 355,1
Instrumenty finansowe – pasywa ogółem, z tego:	2 183	796 976,7
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	811	68 637,9
jednostki dominujące w grupach kapitałowych	361	304 610,4
jednostki zależne w grupach kapitałowych	652	161 888,4
jednostki dominujące i zależne w grupach kapitałowych	359	261 840,0

Jednostki dominujące w grupach kapitałowych wykazały największą wartość instrumentów finansowych w aktywach – 376,2 mld zł

Jednostki dominujące w grupach kapitałowych wykazały największą wartość instrumentów finansowych w pasywach – 304,6 mld zł

Po stronie aktywów badanych przedsiębiorstw największe udziały w wartości instrumentów finansowych należały do kategorii „instrumenty dłużne” – 68,5% wartości oraz „udziałowe instrumenty kapitałowe” – 27,5%. W przedsiębiorstwach działających samodzielnie wartość instrumentów finansowych w aktywach wyniosła 43,7 mld zł, w tym największe udziały należały do kategorii: „instrumenty dłużne” – 83,7%. W jednostkach dominujących w grupach kapitałowych instrumenty finansowe w aktywach wyniosły 376,2 mld zł, w tym 65,9% stanowiła kategoria „instrumenty dłużne”, a 31,7% „udziałowe instrumenty kapitałowe”. W jednostkach zależnych w grupach kapitałowych oraz jednostkach dominujących i jednocześnie zależnych w grupach kapitałowych instrumenty finansowe w aktywach wyniosły odpowiednio 132,7 mld zł oraz 198,4 mld zł, w tym największy udział miały „instrumenty dłużne” – odpowiednio 74,2% oraz 66,2%.

Po stronie pasywów największe udziały instrumentów finansowych należały do kategorii „kredyty i pożyczki do spłaty” – 43,3% wartości oraz „zobowiązania z tytułu dostaw i usług” – 23,1%. W przedsiębiorstwach działających samodzielnie wartość instrumentów finansowych w pasywach wyniosła 68,6 mld zł, z największym udziałem w kategorii „kredyty i pożyczki do spłaty” – 65,9%. W jednostkach dominujących w grupach kapitałowych instrumenty finansowe w pasywach wyniosły 304,6 mld zł, w tym 33,8% wartości stanowiła kategoria – „zobowiązania z tytułu emisji własnych obligacji”. W jednostkach zależnych w grupach kapitałowych oraz w jednostkach dominujących i jednocześnie zależnych w grupach kapitałowych wartość instrumentów finansowych w pasywach wyniosła odpowiednio 161,9 mld zł i 261,8 mld zł, z największym udziałem kategorii: „kredyty i pożyczki do spłaty” – odpowiednio 40,9% i 50,7%.

Tablica 5. Instrumenty finansowe według rodzajów

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Przedsiębiorstwa działające samodzielnie	Jednostki dominujące w grupach kapitałowych	Jednostki zależne w grupach kapitałowych	Jednostki dominujące i zależne w grupach kapitałowych
	w mln zł				
Instrumenty finansowe – aktywa, z tego:	751 013,6	43 667,1	376 242,0	132 749,2	198 355,1
udziałowe instrumenty kapitałowe, z tego:	206 637,3	6 784,9	119 291,2	18 239,0	62 322,3
udziały i akcje nienotowane	161 705,1	5 593,4	80 173,2	17 411,3	58 527,2
akcje notowane	12 709,7	219,6	12 055,4	185,8	248,9
certyfikaty inwestycyjne	16 502,7	#	15 916,2	#	#
jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	1 531,9	422,3	889,0	180,5	40,1
pozostałe udziałowe instrumenty kapitałowe	14 187,9	#	10 257,3	#	#
instrumenty dłużne, z tego:	514 179,0	36 549,7	247 763,3	98 468,8	131 397,2
depozyty i lokaty	146 108,6	16 230,3	75 145,1	25 240,7	29 492,5
obligacje	23 773,8	4 321,8	18 422,0	828,1	201,9
pożyczki udzielone	122 444,8	3 097,6	80 768,4	8 783,3	29 795,5
należności z tytułu dostaw i usług	160 559,9	10 875,9	45 615,3	48 866,1	55 202,6
należności cash pooling	36 339,4	1 642,5	7 609,8	13 652,6	13 434,5
pozostałe instrumenty dłużne	24 952,5	381,5	20 202,7	1 098,1	3 270,2
instrumenty pochodne, w tym:	30 197,2	332,7	9 187,5	16 041,4	4 635,7
instrumenty wbudowane i zabezpieczające	23 251,4	171,3	4 680,1	14 612,1	3 787,9
Instrumenty finansowe – pasywa, z tego:	796 976,7	68 637,9	304 610,4	161 888,4	261 840,0
kredyty i pożyczki do spłaty	345 437,1	45 261,0	101 133,2	66 288,1	132 754,8
leasing finansowy	36 715,6	2 614,6	9 899,5	5 952,3	18 249,2
zobowiązania z tytułu emisji własnych obligacji	128 177,5	4 151,7	103 091,7	7 103,2	13 830,9
zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych, w tym:	40 107,8	458,2	20 271,4	17 511,6	1 866,6
instrumenty wbudowane i zabezpieczające	32 443,3	173,9	14 103,9	17 008,1	1 157,3
zobowiązania z tytułu dostaw i usług	184 400,9	13 342,5	42 811,9	53 704,8	74 541,7
zobowiązania cash pooling	29 735,9	269,5	13 106,9	6 667,6	9 691,9
pozostałe zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych	32 401,9	2 540,4	14 295,8	4 660,8	10 904,8

b. Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne wykazane zostały przez 529 przedsiębiorstw. W aktywach instrumenty pochodne ujawniło 416 podmiotów, a wartość tych instrumentów wyniosła 30,2 mld zł. Po stronie pasywów 314 podmiotów wykazało instrumenty pochodne o wartości 40,1 mld zł.

Tablica 6. Wartość instrumentów pochodnych według statusu organizacyjnego przedsiębiorstw

WYSZCZEGÓLNIENIE	liczba przedsiębiorstw	Wartość
		w mln zł
Instrumenty pochodne – aktywa ogółem, z tego:	416	30 197,2
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	80	332,7
jednostki dominujące w grupach kapitałowych	63	9 187,5
jednostki zależne w grupach kapitałowych	194	16 041,4
jednostki dominujące i zależne w grupach kapitałowych	79	4 635,7
Instrumenty pochodne – pasywa ogółem, z tego:	314	40 107,8
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	53	458,2
jednostki dominujące w grupach kapitałowych	54	20 271,4
jednostki zależne w grupach kapitałowych	151	17 511,6
jednostki dominujące i zależne w grupach kapitałowych	56	1 866,6

Największą wartość instrumentów pochodnych w aktywach wykazały jednostki zależne w grupach kapitałowych, natomiast w pasywach – jednostki dominujące w grupach kapitałowych – odpowiednio 16,0 mld zł i 20,3 mld zł

W przedsiębiorstwach działających samodzielnie wartość instrumentów pochodnych wykazanych po stronie aktywów osiągnęła 0,3 mld zł, w tym kontrakty *forward* stanowiły 82,6% tej wartości. W jednostkach dominujących w grupach kapitałowych wartość instrumentów pochodnych wykazanych w aktywach wyniosła 9,2 mld zł, z udziałem kontraktów *swap* – 37,8% oraz kontraktów *forward* – 24,6%. Instrumenty pochodne w aktywach jednostek zależnych w grupach kapitałowych wyniosły 16,0 mld zł, z największym udziałem kontraktów *forward* wynoszącym 95,3%. W jednostkach dominujących i jednocześnie zależnych w grupach kapitałowych instrumenty pochodne po stronie aktywów wyniosły 4,6 mld zł, w tym *pozostałe instrumenty pochodne* odpowiadały za 50,5% wartości.

Wartość instrumentów pochodnych w pasywach analizowanych przedsiębiorstw wyniosła 40,1 mld zł, z najwyższym udziałem kontraktów *forward*, stanowiących 50,1% wartości. W przedsiębiorstwach działających samodzielnie wartość instrumentów pochodnych w pasywach wyniosła 0,5 mld zł, w tym kontrakty *forward* stanowiły 92,1%. W jednostkach dominujących w grupach kapitałowych wartość instrumentów pochodnych po stronie pasywów wyniosła 20,3 mld zł, z udziałem kontraktów *forward* wynoszącym 14,1%. W jednostkach zależnych w grupach kapitałowych instrumenty pochodne po stronie pasywów osiągnęły wartość 17,5 mld zł, w tym najwięcej, bo 88,6% stanowiły kontrakty *forward*. Wartość instrumentów pochodnych w pasywach jednostek dominujących i jednocześnie zależnych w grupach kapitałowych wyniosła 1,9 mld zł z najwyższymi udziałami kontraktów *forward* – 69,2% oraz *swap* – 24,3%.

Tablica 7. Instrumenty pochodne według rodzajów

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Przedsiębiorstwa działające samodzielnie	Jednostki dominujące w grupach kapitałowych	Jednostki zależne w grupach kapitałowych	Jednostki dominujące i zależne w grupach kapitałowych
	w mln zł				
Instrumenty pochodne – aktywa ogółem, z tego:	30 197,2	332,7	9 187,5	16 041,4	4 635,7
kontrakty <i>forward</i>	18 896,8	274,7	2 259,3	15 288,3	1 074,5
kontrakty <i>futures</i>	2 144,5	#	1 810,4	#	256,8
opcje	1 348,7	1,1	1 263,4	47,8	36,4
kontrakty <i>swap</i> , w tym:	5 074,6	56,7	3 471,5	622,8	923,6
CIRS	662,5	2,5	477,3	9,8	172,9
pozostałe instrumenty pochodne	2 732,6	#	382,9	#	2 344,3
Instrumenty pochodne – pasywa ogółem, z tego:	40 107,8	458,2	20 271,4	17 511,6	1 866,6
kontrakty <i>forward</i>	20 103,4	422,2	2 867,8	15 521,6	1 291,8
kontrakty <i>futures</i>	2 101,4	#	188,9	#	#
opcje	611,1	10,3	581,8	7,8	#
kontrakty <i>swap</i> , w tym:	#	24,4	#	175,0	453,6
CIRS	#	0,0	#	#	#
pozostałe instrumenty pochodne	#	#	#	5,4	#

Kontrakty *forward* odpowiadały za 62,6% wartości wszystkich instrumentów pochodnych wykazanych po stronie aktywów oraz za 50,1% wartości instrumentów pochodnych po stronie pasywów

Transakcje na instrumenty pochodne, zawarte w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r., wykazało 640 przedsiębiorstw. Podmioty te zawarły 167,8 tys. transakcji na instrumenty pochodne.

Szczegółowe dane z wynikami badania zamieszczono w załączniku do Informacji sygnałnej w Tabl. 1-30.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
**Departament Studiów Makroekonomicznych
i Finansów**
Dyrektor Mirosław Błażej
Tel: 22 608 37 73

Wydział Współpracy z Mediami

Tel: 22 608 38 04

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS

Karolina Banaszek

Tel: 695 255 011

www.stat.gov.pl

[@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

[gus_stat](https://www.instagram.com/gus_stat)

[glownyurządstatystycznygus](https://www.youtube.com/glownyurządstatystyczny)

[glownyurządstatystyczny](https://www.linkedin.com/company/glownyurządstatystyczny)

Powiązane opracowania

[Wyspecjalizowane segmenty rynku finansowego](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Instrument finansowy](#)

[Instrument pochodny](#)